

ปัญหาและความสำคัญ

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้รับการยอมรับว่าเป็นระบอบการปกครองที่พึงปรารถนาของประเทศไทย ประชาธิปไตยเหมาะสมกับสังคมไทยมากกว่าการปกครองระบอบอื่นทุกชนิด¹ ทว่าในระยะเวลาเกือบจะ 60 ปี นับจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชในปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา เรื่องการให้การเรียนรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเพื่อที่จะทำให้ประชาชน เป็นสมาชิกในสังคมประชาธิปไตยที่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาท นับว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากซึ่งในสังคมหน่วยที่เป็นกลไกสำคัญในการให้การเรียนรู้ทางการเมืองมีอยู่หลายหน่วยด้วยกัน เช่น โรงเรียน สื่อมวลชน เป็นต้น สำหรับในประเทศไทยนั้น นับว่ายังไม่ประสบความสำเร็จในการให้การเรียนรู้และอบรมกล่อมเกลாதองการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนมากนัก ดังจะเห็นได้จากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนยังอยู่ในระดับต่ำ² และในจำนวนนี้ยังมีเป็นจำนวนมากที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพราะถูกชักจูง ถูกระดม หรือถูกจ้างงาน ไม่ใช่มีส่วนร่วมเพราะความสำนึกทางการเมืองของตนเอง³ ซึ่งสะท้อนถึงการขาดความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนและลักษณะเช่นนี้เองมีผลกระทบต่อการพัฒนาประชาธิปไตยที่มีเสถียรภาพเป็นอย่างมากคือ

---

¹ จรุง สุภาพ, การพัฒนาประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 12.

² สุจิต บุญบงการ, ปัญหาการเมืองไทยปัจจุบัน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2530), หน้า 84.

³ ฎรายละเอียดใน สุจิต บุญบงการ และ พรศักดิ์ ม่องแผ้ว, พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527) หน้า 231.

1. เปิดโอกาสให้มีการยึดอำนาจบ่อยครั้งโดยฝ่ายทหาร ทั้งนี้ เพราะนับตั้งแต่ประชาชนชาวไทยได้รับสิทธิทางการเมืองและได้รับโอกาสให้มีส่วนร่วมทางการเมืองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา ประชาชนคนไทยได้แสดงความสนใจความตื่นตัว รวมทั้งได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยมาก ดังที่ได้อธิบายมาแล้วข้างต้น เมื่อความสนใจทางการเมืองของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ เช่นนี้ จึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ายึดอำนาจของฝ่ายทหาร แทบทุกครั้งที่มีการรัฐประหารเกิดขึ้นไม่ว่าจะสำเร็จหรือไม่ก็ตาม ประชาชนก็ไม่ได้มีส่วนยุ่งเกี่ยวแต่อย่างใด ไม่มีการแสดงอาการว่า เห็นด้วยหรือคัดค้านในการทำรัฐประหารเหล่านั้น ผู้นำรัฐประหารจึงมักไม่ต้องพะวงมากนักว่าจะมีประชาชนลุกฮือขึ้นมาต่อต้านการรัฐประหารของตน แม้ว่าในระยะหลัง ๆ มีประชาชนเข้ามา ยุ่งเกี่ยวมากขึ้นทั้งในด้านการสนับสนุนและการคัดค้านในการทำรัฐประหาร โดยเฉพาะตั้งแต่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 เป็นต้นมา อย่างไรก็ตามการขยายตัวของความร่วมมือของประชาชนในเรื่องนี้ยังไม่มากพอที่จะทำให้ความเป็นไปได้ของการรัฐประหารให้สิ้นไป

2. ความสนใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริงยังอยู่ในระดับต่ำ ทำให้รัฐบาลพลเรือนสร้างความชอบธรรมได้ยาก บัณฑิตที่ช่วยส่งเสริมเสถียรภาพของระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยต้องมีความชอบธรรม ความชอบธรรมของรัฐบาลนั้นหมายความว่าประชาชนส่วนใหญ่และกลุ่มหลัก ๆ ที่มีพลังทางการเมืองให้การสนับสนุนและเห็นว่ารัฐบาลนั้นมีความเหมาะสมถูกต้อง รัฐบาลที่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างกว้างขวาง เช่นนี้ย่อมทำให้รัฐบาลมีความมั่นคง มีเสถียรภาพ และถ้ามีความพยายามจากกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดที่จะโค่นล้มรัฐบาลนั้นโดยผลการหรือโดยอาศัยกำลังแล้ว ประชาชนก็พร้อมที่จะเข้าต่อต้านประเทศที่มีประชาธิปไตยที่มั่นคงและมีเสถียรภาพ เช่น อังกฤษ หรือสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศที่มีทั้งระบบการเมืองและรัฐบาลที่มีความชอบธรรมสูง โดยมีประชาชนสนับสนุนอย่างกว้างขวางอันเป็นผลให้การล้มล้างรัฐบาลหรือระบบการเมืองโดยใช้กำลังหรือการรัฐประหารเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้แม้แต่ในฝัน แต่สำหรับในกรณีของประเทศไทยนั้นระบบประชาธิปไตยและรัฐบาลพลเรือนได้รับความสนับสนุนจากประชาชนไม่กว้างขวางนัก ดังจะเห็นได้จากการเลือกตั้งที่มีผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่มากนัก หรือมาลงคะแนนเสียงโดยไม่คำนึงถึงว่าอยากให้ใคร พรรคใด เป็นรัฐบาล หรือไปลงคะแนนเพราะถูกเกณฑ์หรือถูกจ้างวาน ซึ่งทำให้ได้ตัวแทนหรือรัฐบาลที่เข้ามาครอบงำผลประโยชน์ส่วนตัวและพรรคพวก เข้าลักษณะธุรกิจการเมือง กล่าวคือ ลงทุนซื้อคะแนนแล้วต้องถอนทุน การที่ประชาชนมีลักษณะที่ง่ายต่อการถูกซื้อ เสียงและมี เป็นจำนวนมากที่ไม่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเช่นนี้ทำให้รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งไม่มีฐานที่มั่นคงในหมู่ประชาชน แต่เป็นรัฐบาลที่มีความเปราะบาง และ

ยากที่จะอ้างว่าเป็นรัฐบาลที่ประชาชนให้การสนับสนุน นอกจากนี้ยังมีถูกโจมตีอยู่เสมอ ๆ จากกลุ่มที่ไม่ชอบระบอบประชาธิปไตยว่าเป็นรัฐบาลที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างแท้จริง

๑. ประชาชนส่วนใหญ่ที่มีความเฉยเมยทางการเมืองอาจถูกชักจูงหรือระดมให้หันมาสนับสนุนระบอบเผด็จการซึ่งเป็นผลเสียต่อการพัฒนาประชาธิปไตยเป็นอย่างมาก โดยทั่วไปการชักจูงให้ประชาชนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นลักษณะสำคัญของระบบการเมืองสมัยใหม่ไม่ว่าจะเป็นระบอบเผด็จการหรือประชาธิปไตยสมัยใหม่ ประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่เสมอ จะคิดกันก็แค่เพียงว่าการมีส่วนร่วมในระบอบเผด็จการนั้นเป็นเรื่องของการถูกระดม ส่วนในระบอบประชาธิปไตยจะเป็นเรื่องของความสมัครใจ สำหรับของการเมืองไทยในอดีตมีการระดมให้ประชาชนสนับสนุนการปกครองของทหาร เช่น ในสมัย 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 และในระยะหลังการระดมให้สนับสนุนพ่อค้าผู้มีอิทธิพลให้ได้รับการเลือกตั้งโดยการใช้จ่ายเงินว่าจ้าง ซึ่งมีการเรียกลักษณะเช่นนี้อย่างแพร่หลายว่า ธนาธิปไตย ซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตย

จะเห็นได้ว่าปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้มีสาเหตุที่สำคัญมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชน ซึ่งถือว่าเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย⁴ ทำให้ไม่สามารถที่จะแสดงบทบาทในฐานะของสมาชิกในสังคมประชาธิปไตยได้ เช่น การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจำนวนที่น้อย และผู้ที่ไปลงคะแนนเสียงเป็นจำนวนมากที่ลงคะแนนเสียงเพราะได้รับค่าจ้าง ซึ่งในที่สุดก็จะส่งผลเสียต่อการพัฒนาประชาธิปไตย ดังนั้นในการที่จะให้ประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตยที่แท้จริงได้จะต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน

หน่วยงานหนึ่งซึ่งรับผิดชอบงานที่เกี่ยวกับการปกครอง คือข้าราชการในกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เช่น ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอ เป็นต้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นชนชั้นนำได้รับการยอมรับนับถือจากประชาชนโดยทั่วไป และเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดของรัฐในการนำนโยบายปฏิบัติให้เป็นผลสำเร็จ⁵ เป็นข้าราชการที่มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ใกล้ชิดและเกี่ยวข้องกับประชาชน

⁴ ทินพันธุ์ นาคะตะ, ประชาธิปไตย: ความหมายปัจจัยเอื้ออำนวยและการสร้างจิตใจ ในวารสารธรรมศาสตร์ ฉบับที่ ๑ กุมภาพันธ์ 2517, หน้า 18.

⁵ จรุง สุภาพ, การเมืองและการปกครองไทย (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2525), หน้า 235.

ในส่วนต่าง ๆ ของประเทศโดยตรง

ด้วย เหตุนี้กระทรวงมหาดไทยในฐานะหน่วยต้นสังกัดซึ่งได้ตระหนักถึงปัญหาและความจำเป็นในการ เสริมสร้างความรู้ ความ เข้าใจทางการ เมืองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จึงได้กำหนดนโยบายด้านการ เมืองและการบริหารที่สำคัญไว้ประการหนึ่งคือ ให้ข้าราชการในสังกัดส่งเสริมปลูกฝังและพัฒนาอุดมการณ์ให้ประชาชนยอมรับคุณค่าของหลักการประชาธิปไตย เป็นแนวทางปฏิบัติของวิถีชีวิตประจำวัน รวมตลอดถึงการกระตุ้น เร่ง เร้าและส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับและทุกกลุ่มอาชีพทั่วประเทศได้มีความรู้ความ เข้าใจขั้นพื้นฐานในหลักการและวิธีของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างค่อ เนื่องและสม่ำเสมอ⁶ เพื่อให้ประชาชนเป็นสมาชิกของสังคมประชาธิปไตยที่สามารถแสดงบทบาทของการ เป็นสมาชิกในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างถูกต้อง

แต่่นโยบายดังกล่าวที่กำหนดขึ้นในปี 2527 นั้นไม่สู้จะประสบผลสำเร็จนัก ดังจะเห็นได้จากการ เข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ยังมีความตื่นตัวน้อยหรืออาจจะกล่าวได้ว่ายังไม่สามารถทำให้ประชาชนมีความรู้ ความ เข้าใจทางการ เมืองในระบอบประชาธิปไตยนัก ตัวอย่างเช่น ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 นั้น ปรากฏว่าประชาชนจำนวนมากได้ลงคะแนนให้กับผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่จ่ายเงินซื้อคะแนนถึงขนาดที่มีการกล่าวขวัญอย่างกว้างขวางว่า หากใครมีเงินสองพันล้านบาทสามารถซื้อเมืองไทยได้ ทางกระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครองเองก็ตระหนักถึงปัญหานี้ จึงได้กำหนดให้มีการสร้างความตื่นตัวทางการเมืองแก่ประชาชนตามนโยบายขยายฐานประชาธิปไตย⁷ ซึ่งก็คือ การให้ความรู้ความ เข้าใจทางการ เมืองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนนั้นเอง ซึ่งจะเป็นการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงและ เ็นไปโดยถูกต้อง

จึง เป็นที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งว่า ในขณะที่ระดับผู้กำหนดนโยบายเห็นถึงความจำเป็นในการ เพิ่มพูนความรู้ความ เข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพื่ออบรมกล่อมเกลากทางการ เมืองแก่ประชาชน โดยกำหนดให้ทุกจังหวัดให้ความรู้ความ เข้าใจทางการ เมืองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน ส่วนที่เป็นกลไกที่สำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเฉพาะ

⁶หนังสือด่วนมาก ที่ มท. 0403/ว 480 ลงวันที่ 23 เมษายน 2527.

⁷เอนก สิทธิประศาสน์, นโยบาย เน้นหนักกรมการปกครอง 2532 ในวารสาร เทศาภิบาล ฉบับที่ 7 ปีที่ 84 กรกฎาคม 2532, หน้า 11.

ปลัดอำเภอซึ่งสังกัดกรมการปกครองที่รับ เอนโยบายด้านการ เมืองและการบริหารที่สำคัญมาปฏิบัติ ได้ใช้คุณสมบัติพิเศษของการ เป็นส่วนนำในท้องถิ่นที่ทั้งชนชั้นเข้าในท้องถิ่น และประชาชนให้การยอมรับ และ เชื่อถือได้ปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวหรือไม่อย่างไร และมีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งเสริมหรือ เป็น อุปสรรคต่อการปฏิบัติตามนโยบายนี้ โดยเหตุที่เลือกศึกษาเฉพาะปลัดอำเภอเพราะว่า

1. ในการปฏิบัติตามนโยบายใด ๆ ก็ตามของกรมการปกครองหรือของกรมอื่น กระทรวงอื่นที่ยังไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบจะตก เป็นหน้าที่ของนายอำเภอ⁸ ซึ่งในทางปฏิบัติแล้ว ผู้ช่วยของนายอำเภอ คือ ปลัดอำเภอจะเป็นผู้รับนโยบายต่าง ๆ นั้นไปปฏิบัติและรายงานผลให้ นายอำเภอทราบ หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่ง นายอำเภอจะเป็นผู้คอยกำกับดูแลให้ปลัดอำเภอปฏิบัติ ตามนโยบาย จึง เห็นได้ว่านโยบายนี้จะสำเร็จลุล่วงหรือไม่อยู่ที่ตัวปลัดอำเภอ เป็นสำคัญ ในฐานะ กลไกผู้ปฏิบัติในระดับพื้นที่

2. ปลัดอำเภอ เป็นข้าราชการที่สังกัดกรมการปกครองที่มีอนาคตสายงานที่จะต้องขึ้นไป เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ต่อไป เช่น นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด ฯลฯ ซึ่งจะมีผลกระทบ อย่างกว้างขวางต่อสังคมในอนาคต ดังนั้นการได้รู้ซึ่งถึงลักษณะของปลัดอำเภอก็จะทำให้สามารถ ปรับ เปลี่ยนหรือฝึกอบรมให้ได้บุคลากรที่สอดคล้องกับความต้องการได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวจึง เป็นที่น่าสนใจศึกษาเพื่อจะได้ทราบถึงกลไกใน การปฏิบัติคือ ปลัดอำเภอว่ามีบทบาทในการอบรมกล่อม เกลาทางการ เมืองในระบอบประชาธิปไตย อย่างไร มีปัจจัยใดที่ส่งเสริมหรือ เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของปลัดอำเภอ

การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยต่าง ๆ ที่ผ่านมามีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกับการศึกษาในเรื่องบทบาทของ ปลัดอำเภอกับการอบรมกล่อม เกลาทางการ เมืองในระบอบประชาธิปไตยมีอยู่หลาย เรื่องด้วยกันคือ

⁸ ดูรายละเอียดใน บว.218.

จากการศึกษาวิจัยของ ว่าที่ร้อยตรีสุคิด ลั่นซ้าย⁹ เกี่ยวกับบทบาทของข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคในการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีภาคใต้ของประเทศไทย พบว่า ข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคมีจิตใจที่สนับสนุนหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย มีทัศนคติที่ดีต่อการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เห็นว่าประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในทางการเมือง ในขณะที่เชื่อว่าตน เป็นผู้รอบรู้และ เข้าใจในเรื่องการเมืองดีกว่าประชาชน จึง เห็นว่าต้อง เป็นหน้าที่ของข้าราชการปกครองที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในการปลูกฝังและพัฒนาอุดมการณ์ทางการเมือง เพื่อสร้างประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น

เชิดชัย คงวัฒนกุล¹⁰ พบว่า ลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะงานและบทบาทของปลัดอำเภอ มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อกรมการปกครอง โดยตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความผูกพันต่อกรมการปกครองได้ดีที่สุด เรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้คือ

1. การใช้ทักษะต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน
2. ความขัดแย้งในบทบาท
3. ความสำคัญของงาน
4. อายุราชการ
5. ความคลุมเครือในบทบาท

วีระชาติ ม่องโชติ¹¹ ศึกษาพบว่าข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความ เข้าใจในรูปแบบและการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน รวมทั้งมีส่วนช่วยเหลือคณะกรรมการหมู่บ้าน แต่ใน

⁹ ว่าที่ร้อยตรีสุคิด ลั่นซ้าย, "บทบาทของข้าราชการปกครองส่วนภูมิภาคในการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีภาคใต้ของประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527).

¹⁰ เชิดชัย คงวัฒนกุล, "ปัจจัยพยากรณ์ความผูกพันต่อองค์กรของปลัดอำเภอ," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2530).

¹¹ วีระชาติ ม่องโชติ, "การประเมินสมรรถนะของคณะกรรมการหมู่บ้าน", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2530).

ทางปฏิบัติข้าราชการยังไม่ยอมรับหรือไม่เห็นความสำคัญของคณะกรรมการหมู่บ้านและตัวชาวบ้านที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม เกิดจากความศรัทธาในตัวผู้นำหรือเกิดจากความเกรงใจ มากกว่าเกิดจากจิตสำนึกของชาวบ้านเอง

นิยามศัพท์

ปลัดอำเภอ หมายถึง ชายซึ่ง เป็นข้าราชการสังกัดกรมการปกครองที่ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครองระดับ 3-6 ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ที่อำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดลำปาง

บทบาท หมายถึง พฤติกรรมอันซับซ้อนของบุคคลที่สัมพันธ์กับฐาน หรือตำแหน่งที่ตนดำรงอยู่หรือตามสถานะโครงสร้างของสังคม

สมมติฐานในการศึกษา

ในการศึกษาถึงบทบาทของปลัดอำเภอกับการอบรมกล่อมเกลາทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยนี้ ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานไว้ในเบื้องต้นว่า

1. บทบาทของปลัดอำเภอกับการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนในท้องที่รับผิดชอบนั้นสัมพันธ์กับทัศนคติของตัวปลัดอำเภอเอง

ทั้งนี้เพราะสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ส่วนหนึ่ง ได้แก่ ทัศนคติซึ่งถือว่าเป็นสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม (Stimulus Object)¹² กล่าวคือ การมีบทบาทของบุคคลใด ๆ นั้นย่อมสอดคล้องหรือขึ้นอยู่กับทัศนคติของบุคคลนั้น เป็นสำคัญ

2. บทบาทของปลัดอำเภอในการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเพื่อสร้างเสริมให้ประชาชน เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในการ เป็นสมาชิกของสังคมประชาธิปไตยนั้นสัมพันธ์กับการมองเห็นความสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ทั้งนี้เพราะการที่บุคคลใด ๆ จะมีการส่งเสริมหรือสนับสนุนในสิ่งใดให้บุคคลอื่นยอมรับหรือ เชื่อถือโดย เฉพาะอย่างยิ่งใน เรื่องทางการเมือง ผู้ที่แสดงบทบาทจะต้องมองเห็นถึงความสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ด้วย

---

¹² ณรงค์ ลินสวัสดิ์, จิตวิทยาการเมือง. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518), หน้า 4-19.

3. บทบาทของปลัดอำเภอในการอบรมกลุ่ม เกลาทางการ เมืองในระบอบประชาธิปไตย นั้นสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน ซึ่งเอื้อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของปลัดอำเภอ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้เพราะโดยทั่วไปแล้วการมีความสัมพันธ์ที่ดีหรือความรักใคร่ในตัวของเจ้าหน้าที่ย่อม เป็นจุดที่ทำให้เกิดความ เชื่อถือและเป็นช่องทางที่ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ อย่างได้ผล

ระเบียบวิธีในการดำเนินการศึกษา

สำหรับในการศึกษาในเรื่องนี้ เพื่อให้มีความถูกต้องสมบูรณ์และมีความน่าเชื่อถือได้ จึง ได้อาศัยการวิจัยเอกสารและวิจัยสนามประกอบกัน กล่าวคือ

1. การวิจัย เอกสาร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งเกี่ยวข้องกับ เรื่องที่จะทำการศึกษารวบรวม จากหนังสือ ตำรา เอกสาร ผลงานการวิจัย บทความ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ คำสั่ง ซึ่งสามารถค้นคว้าได้จากแหล่งต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้องสมุด เพื่อนำมาทำการ วิเคราะห์ เนื้อหาเอกสารตามข้อเท็จจริงก่อนที่จะทำการวิจัยสนาม

2. การวิจัยสนาม โดยการออกแบบสอบถามที่ได้ทดสอบความเที่ยงตรงและความ น่าเชื่อถือได้แล้ว ไปสอบถามตามประเด็นที่เกี่ยวข้องและต้องการจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ ปลัดอำเภอในจังหวัดลำปาง ซึ่งหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลในสนามได้ครบแล้ว ก็นำมาประมวลผลและทำการวิเคราะห์ เพื่อสรุปผลการศึกษารวบรวม นำเสนอ เป็นผลงานต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เนื่องจากสมมติฐานที่กำหนดไว้ เป็นลักษณะของการวิจัย เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปร อิสระกับตัวแปรตาม ดังนั้นประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษารวบรวมคือ

1. ประโยชน์ด้านวิชาการและการเรียนการสอน ข้อมูลจากการวิจัยจะช่วยให้ทราบ ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของปลัดอำเภอ การอบรมกลุ่ม เกลาทางการ เมือง และการพัฒนาประชาธิปไตย ซึ่ง เป็นการเสริมสร้างข้อมูลในการเรียน เกี่ยวกับทฤษฎีรัฐศาสตร์ และการ เมืองการปกครอง

2. ประโยชน์ด้านนโยบายการปฏิบัติ ข้อมูลที่ได้รับสามารถนำไปใช้ เป็นข้อ เสนอแนะ เพื่อการปรับเปลี่ยนนโยบาย เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของปลัดอำเภอ ได้ในอนาคต

3. การศึกษารวบรวม เกี่ยวกับบทบาทของปลัดอำเภอช่วย เพิ่ม เติมข้อมูลด้านการเมืองการ ปกครองในระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่นได้ เป็นอย่างดี

วิธีการเสนอเรื่อง

เพื่อให้เนื้อหาของเรื่องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันไปอย่างมีระเบียบ เป็นระบบ และลำดับความตามก่อน-หลัง ผู้ศึกษาจึงแบ่งการนำเสนอออกเป็น

บทที่ 1 บทนำ ซึ่งจะกล่าวถึงสภาพของปัญหาและความสำคัญของเรื่อง วัตถุประสงค์ในการศึกษา การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง นิยามศัพท์ สมมติฐานในการศึกษา ระเบียบวิธีในการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและวิธีการเสนอเรื่อง

บทที่ 2 กล่าวถึงแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในเรื่องการอบรมกลุ่มเยาวชนทางการเมือง (Political Socialization) ประชาธิปไตย (Democracy) ระบบราชการ (Bureaucracy)

บทที่ 3 กล่าวถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของปลัดอำเภอในภาระหน้าที่ต่าง ๆ ความกฎหมาย

บทที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ถึงบทบาทในอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของปลัดอำเภอในเขตจังหวัดลำปางในการอบรมกลุ่มเยาวชนทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

บทที่ 5 การสรุปผลการวิจัยและเสนอแนะแนวทางแก้ไข้ปัญหา